Osallisuus-, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusohjelma 2027-2030

Sivistysvaliokunta 10.11.2026
947/00.01.02/2026

Valmistelu ja lisätiedot

Osallisuuskoordinaattori Tytti Lönnrot, tytti.lonnrot(at)orimattila.fi

sivistysjohtaja Heidi Nygren, heidi.nygren(at)orimattila.fi
varhaiskasvatuspäällikkö Johanna Lepistö, johanna.lepisto(at)orimattila.fi, opetuspäällikkö Jarno Ovaska, jarno.ovaska(at)orimattila.fi, vs. vapaa-aika- ja hyvinvointipäällikkö Hanna Pikka, hanna.pikka(at)orimattila.fi, talous- ja hallintoasiantuntija Matti Roivainen, matti.roivainen(at)orimattila.fi

Osallisuusohjelma on kaupungin osallisuustyötä ohjaava asiakirja. Sen valmistelu käynnistyi vuonna 2023 tavoitteena kehittää kaupungin osallisuustyötä ja erityisesti sen rakenteita. Ohjelman sisältö ja tavoitteet ovat rakentuneet syksyllä 2025 toteutetun kyselyn sekä kesällä ja alkusyksyllä 2026 asukkailta kerätyn aineiston pohjalta.

Osallisuusohjelman valmistelun lähtökohtina ovat Päijät-Hämeen alueellinen hyvinvointisuunnitelma 2025–2029, Orimattilan laaja hyvinvointisuunnitelma 2027–2030, maakunnallinen osallisuus-, yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma sekä muut alueelliset kohdennetut suunnitelmat. Ohjelma kytkeytyy myös Orimattilan kaupungin strategiaan ja arvoihin.

Valmistelun aikana todettiin, että osallisuutta on vaikea tarkastella erillään tasa-arvosta ja yhdenvertaisuudesta. Tämän vuoksi myös tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen sisältyvät ohjelman tavoitteisiin ja toimenpiteisiin. Aidosti osallistava kaupunki rakentuu siitä, että jokaisella on mahdollisuus osallistua yhteisön toimintaan, vaikuttaa yhteisiin asioihin ja kokea olevansa arvostettu osa yhteisöä.

Osallisuus-, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusohjelman tarkoituksena on luoda organisaation toimintaan sellaiset rakenteet, jotka vahvistavat osallisuuden kokemusta ja mahdollistavat yhdenvertaisen osallistumisen. Ohjelma jalkautetaan organisaatio-, toimiala- ja tiimitasoille vuoden 2027 aikana. Ohjelman toteutumista arvioidaan ja siitä raportoidaan vuosittain osana hyvinvointiraportointia**.**

Sivistysvaliokunnan lausunto osallisuusohjelmaan:

Sivistysvaliokunta pitää osallisuus-, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusohjelman tavoitteita kannatettavina. Sivistystoimialalla osallisuuden, tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen on jo kiinteä osa erityisesti varhaiskasvatuksen, opetuspalveluiden ja nuorisopalveluiden toimintaa.

Sivistysvaliokunta pitää tärkeänä, että ohjelmaa jalkautettaessa tunnistetaan ja hyödynnetään jo olemassa olevat osallisuuden rakenteet ja toimintatavat. Tavoitteena tulee olla niiden vahvistaminen ja yhteensovittaminen, ei uusien päällekkäisten rakenteiden tai hallinnollisten velvoitteiden luominen.

Erityistä huomiota tulee kiinnittää lasten ja nuorten tosiasiallisiin mahdollisuuksiin osallistua ja vaikuttaa heitä koskeviin asioihin. Osallisuuden tulee näkyä arjen toimintana ja kokemuksena siitä, että lasten ja nuorten näkemyksiä kuullaan ja niillä on myös vaikutusta.

Sivistysvaliokunta pitää myös hyvänä, että ohjelman toteutumista seurataan osana kaupungin hyvinvointiraportointia.

Liite nro 5: Osallisuusohjelma 2027-2030

Yritysvaikutusten arviointi

Myönteinen vaikutus	positiivinen 3	neutraali 2	negatiivinen 1	Kielteinen vaikutus
Edistää yritystoiminnan edellytyksiä ja liiketoimintamahdollisuuksia Orimattilassa		x		Kaventaa yritystoiminnan edellytyksiä ja liiketoimintamahdollisuuksia Orimattilassa
Lisää Orimattilan vetovoimatekijöitä	x			Vähentää Orimattilan vetovoimatekijöitä
Vaikuttaa positiivisesti työllisyyteen ja aluetalouteen		x		Ei työllisyys- tai aluetalousvaikutuksia
Vaikuttaa positiivisesti yritysilmapiiriin		x		Vaikuttaa negatiivisesti yritysilmapiiriin

Esittelijä Sivistysjohtaja Heidi Nygren

Päätösehdotus

Sivistysvaliokunta lausuu esityksen mukaisen lausunnon osallisuus-, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusohjelmaan.

Sivistysvaliokunta päättää esittää kaupunginhallitukselle Osallisuus-, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusohjelman hyväksymistä vuosille 2027-2030. Sivistysvaliokunta toteaa, että varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen opetussuunnitelmissa määritellään osallisuuden tavoitteet ja periaatteet. Lasten ja nuorten osallisuutta toteutettaessa huomioidaan heidän ikänsä, kehitystasonsa sekä valmiutensa osallistua ja vaikuttaa.

Pöytäkirja tarkistetaan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Päätös

Toimivalta	Hallintosääntö, luku 6 § 7
Jakelu	Hyvinvointi- ja osallisuusjaosto